

نفوذ را فراموش نکنیم

بعد از پایان جنگ جهانی دوم (۱۹۴۵ میلادی) جنگ سرد میان آمریکا و شوروی آغاز شد. آمریکا برنامه تمام عیاری را برای نفوذ در شوروی آغاز کرد و ابزارهای گوناگون را نیز برای آن به کار برد اما رویکرد اصلی که نیکسون بدان اشاره می‌کند آن بود که شوروی را سرگرم رقابت‌های تسلیحاتی و سایر میدان‌های انحرافی کند تا فضای مناسب برای نفوذ ایجاد گردد.

سازمان سیا ده‌ها تشکیلات به ظاهر مردمی ایجاد کرد تا ارتباط‌های غیررسمی با مردم و بخصوص اندیشمندان شوروی داشته باشند. ارتباط با سینما، تبادل ورزشکاران و هنرمندان و دانشگاهیان از جمله راهکارهای ایجاد این ارتباط غیررسمی است. بزرگ کردن اندیشه‌های لیبرال و تخریب و تضعیف اندیشه‌های کمونیستی هدف اصلی این برنامه‌ها بود که در طول چند دهه باعث شد تا شوروی نه با حمله نظامی بلکه از درون فروپاشید. با این استراتژی، شوروی در شرایطی از هم پاشید که به لحاظ اقتصادی در شرایط وخیمی نبود، سطح زندگی مردم بدتر نشده بود و جنگ جدیدی بر علیه اتحاد جماهیر شوروی شکل نگرفته بود؛ اما آمریکا توانسته بود بر سه لایه نفوذ کند:

۱- عامه مردم برای تهی کردن ذهن آن‌ها از آینده و گرفتن امید از آن‌ها

۲- در بخشی از روشنفکران و اندیشمندان شوروی

۳- تأثیر بر سیاستمداران و تصمیم‌گیرندگان دولت شوروی.

گورباچوف به عنوان آخرین رهبر اتحاد جماهیر شوروی با توجه به همین دیدگاه بود که به آمریکا اعتماد کرد و در همان موقع که او تصور می‌کرد از خصومت آمریکا کاسته شده است و با هدف تلطیف روابط به دنبال برقراری ارتباطات فرهنگی، ورزشی و اجتماعی میان دو کشور است، آماج حمله‌های نهایی آمریکا قرار داشت؛ و این موارد فروپاشی شوروی را در اوج قدرت به همراه داشت.

نکته راهبردی: آنچه که گفته شد حاوی درس‌های زیادی برای مردم و مسئولان کشورمان است. گرچه نه ایران شوروی است و نه اسلام کمونیسم، اما توجه به راهبرد آمریکا در غلبه بر رقبای خود و امکان بهره‌گیری از شیوه‌های موفق برای سایرین، از جمله ایران که هدف اصلی حمله‌های گوناگون آمریکا طی چهار دهه گذشته بوده است، مهم است. سوافتر یکی از اندیشمندان آمریکایی معتقد است، بعد از آنکه جنگ‌افروزی و مداخلات نظامی و تحریم‌های اقتصادی نتوانست جمهوری اسلامی را که بعد از فروپاشی شوروی تبدیل به چالش اصلی نظام سرمایه‌داری شده بود، از پای در بیاورد، تجربه شیرین پیروزی بدون جنگ در قبال اتحاد شوروی، آمریکایی‌ها را به فکر به‌کارگیری روش‌های مشابه در مواجهه با ایران انداخت.

(نویسنده: مصطفی برزکار)

گزارش روز

عراق؛ آوردگاه جدید اردوغان

درحالی‌که ترکیه طی چند وقت گذشته دچار روابط چالش‌زا با غرب و به‌ویژه آمریکا شده است، اکنون به دنبال نقش فعالی در مناطق مختلف و با بازیگران جدید است. به همین منظور مشاهده می‌شود که ترکیه در لیبی، قره‌باغ و اکنون در منطقه نقش فعال‌تری به خود گرفته است. به همین منظور ترکیه مترصد تعمیق روابط خود در منطقه با کشورهای همسایه است که یکی از این کشورها عراق است. الکاظمی در سفر چند روزه هفته گذشته به ترکیه سفر کرد و در این سفر در مورد مسائل مهم امنیتی و اقتصادی، مذاکراتی با دولت اردوغان داشت.

گزاره‌های تحلیلی:

۱- اردوغان بنا بر دیدگاه نوعثمانی‌گرایی و تبدیل شدن ترکیه به یک کشور تأثیرگذار، به دنبال روابط با کشورهای منطقه بر اساس مناسبات اقتصادی و امنیتی است. در این میان عراق با توجه به هم‌جواری و همچنین حوزه نفوذ اقتصادی برای آنکارا یک گزینه مهم است که می‌تواند در تأثیرگذاری بر معادلات منطقه‌ای نقش مهمی ایفا کند. به‌عنوان نمونه می‌توان به آمار مبادلات تجاری ترکیه با عراق در ۸ ماهه امسال اشاره کرد که عددی نزدیک به ۵ میلیارد دلار بوده است. ۲- عراق می‌تواند برای ترکیه به‌عنوان یک دژ امنیتی در برابر خطرات پک‌ک باشد و نگاه ترکیه به این مسئله مهم‌ترین بخش افزایش مبادلات میان دو کشور است.

۳- بعد از روی کار آمدن الکاظمی در عراق و رویکرد وی مبنی بر ایجاد روابط گسترده با کشورهای مختلف منطقه‌ای، ترکیه نیز نقش مهمی برای عراق در مسائل مختلف خواهد داشت. یکی از مسائلی که عراق علاوه بر مسائل اقتصادی بر روی آن تمرکز دارد، بحث مسائل آبی است. دولت ترکیه بر اساس طرحی که در نظر گرفته، قصد دارد سد ایلیسو را توسعه دهد که این امر در نوع خود تهدیدی برای نابودی منابع آبی عراق و دشوار شدن تأمین آب شرب برای شهروندان این کشور تلقی می‌شود. از این مبحث می‌توان این‌گونه نتیجه گرفت که ترکیه به دنبال یک توافق دوگانه است که بر مبنای آن مباحث اقتصادی را به مسائلی همچون آب گره بزند؛ یعنی ایجاد یک شرایط جدید برای ترکیه در عراق، در مقابل تسهیل در ایجاد وضعیت باثبات آبی برای این کشور.

(نویسنده: محمدرضا فرهادی)

شورای سیاست گذاری نشد، رونمایی از نهاد اجماع ساز!

هفته گذشته از «نهاد اجماع ساز اصلاح طلبان» برای انتخابات ۱۴۰۰ رونمایی شد؛ نهادی که تفاوت چندانی با شورای سیاست گذاری ندارد و تنها به نظر می رسد هدف آن در بین اصلاح طلبان محدود ساختن افرادی است که نزدیک به آقای خاتمی هستند. اصلاح طلبان پس از رکودی چندین ماهه این بار برای تدارک حضور در انتخابات ۱۴۰۰ دست به کار شدند و ۳۲ حزب اصلاح طلب در نشست مشترک، تشکیلات انتخاباتی جدیدی تحت عنوان «نهاد اجماع ساز» را تأسیس کردند. تشکیلاتی که به گفته رئیس دوره ای شورای هماهنگی جبهه اصلاحات قرار است نقش احزاب در آن برخلاف رویه حاکم بر شورای عالی اصلاح طلبان، پررنگ تر باشد. باین وجود بررسی اجمالی تشکل جدید اصلاح طلبان نشان می دهد این نهاد انتخاباتی از نظر ترکیب اعضا تفاوت چندانی با شورای عالی سیاست گذاری ندارد؛ به استثنای اینکه تعداد اعضای حقیقی آن به نسبت شورای عالی، به یک سوم کاهش پیدا کرده است. مسئله آنجایی مهم می شود که بدانیم بر اساس یک رویه معمول چهره های حقیقی مستقیماً توسط آقای سید محمد خاتمی انتخاب می شدند و حلقه نزدیکان او را تشکیل می دادند؛ اما در دستورالعمل اجرایی نهاد انتخاباتی جدید اصلاح طلبان، تصریح شده است؛ انتخاب چهره های حقیقی برخلاف گذشته باید دارای سازوکار مشخصی باشد.

با مذاکره صحیح جامعه نجات پیدا می کند

«سید محمود نبویان»، نایب رئیس کمیسیون اصل ۹۰ مجلس گفت: «مهم ترین تحریم ما، تحریم بانکی است که قرار بود در ۲۷ دی ماه سال ۹۴ و در زمان ریاست جمهوری «اوباما» برداشته شود، اما مطلقاً برداشته نشد. ۹ میلیون تن از ارزاق مردم وارد کشور شده اما در گمرک مانده و ترخیص نشده است که نزدیک به چهار میلیون تن از آن نهاده های دامی بود و چند صد هزار تن از این کالاها در گمرک فاسد شد و این سؤال برای ما پیش می آید که آیا ترخیص کالاها نیز به تحریم ها ربط دارد یا به مدیریت ضعیف برخی از افراد ارتباط دارد؟ دولت باید سالانه ۹۰۰ واحد مسکونی تولید می کرد در حالی که طبق گفته دولتمردان، فقط ۳۰۰ واحد مسکونی ایجاد شده است. با احتساب این هفت سال، چهار میلیون و ۲۰۰ هزار واحد مسکونی طی این سال ها ساخته نشده است. متأسفانه دولتمردان به هیچ وجه بلد نیستند که مذاکره کنند، چراکه بازار ۶۰۰ میلیونی در کشورهای عربی و منطقه اجماعیت کشورهای همسایه ایران وجود دارد، اما مسئولان ما با آنان مذاکره نمی کنند و تصورشان آن است که کشورهای دنیا فقط همین چهار کشور آمریکا، آلمان، انگلیس و فرانسه هستند و هیچ کشور دیگری در دنیا برای مذاکره وجود ندارد. اگر دولتمردان به دنبال مذاکره هستند، بهتر است با کشاورزان، گندم کاران، تولیدکنندگان و مردم خودمان مذاکره کنند تا بلکه جامعه نجات پیدا کند.

خدمتی که به بیگانه داده شد!

در بازی پریروز پرسپولیس، با وجود این که تلاش شد تا تعداد افراد حاضر در لایو AFC، ۸۰۹ هزار نفر گزارش شود، تلویزیون اعلام کرد که با ۶ میلیون کاربر یکتا، در طول بازی یک میلیون و ۵۰ هزار کاربر، هم زمان و ۴۲۰ گیگابایت بر ثانیه پهنای باند مصرفی، رکوردشکنی تازه ای را ثبت کرده است؛ این در حالی است که آذری جهرمی پیش از شروع بازی، با کنایه زنی و همنوایی با محدودیت های AFC برای پرسپولیس، وعده خدمات رسانی نامحدود وزارت ارتباطات به اینستاگرام به بهانه خواست مردم را داده بود. آذری جهرمی در صفحه شخصی خود با استناد به این که به خاطر بالا رفتن ترافیک استفاده از اینستاگرام، ساعت دشواری پیش روی وزارت ارتباطات است، عملاً اعلام کرد که خود را مکلف به خدمت رسانی به شبکه آمریکایی اینستاگرام می داند که رکورد دو میلیون مراجعه به کانال های روبیکا و صفحات روبینو ثبت شده است. رکورد جذب بیش از ۵۰۰ هزار عضو جدید در کمتر از یک ساعت و ثبت رکورد ۲۰۰ هزار مشاهده هم زمان پست لایو صرفاً در یک کانال از نکات قابل توجه پخش بازی روز شنبه در روبیکا بود. پیش از این وزیر ارتباطات همچنین با اشاره به بار سبک پلتفرم های پخش ویدیو داخلی (آپارات، لنز، نماوا و ...) اختصاص ندادن پهنای باند برای مصرف ترافیک داخلی توسط وزارتخانه اش را توجیه کرده بود. این در حالی است که وزارت ارتباطات می تواند به نفع شبکه های ایرانی، از ارائه خدمات مضاعف به اپهای خارجی و صهیونیستی خودداری کند.

▼ اخبار کوتاه

❖ **خان آخر اصلاح قانون انتخابات/ «نجات الله ابراهیمیان»**، حقوقدان و عضو پیشین شورای نگهبان در خصوص طرح جدید مجلس برای اصلاح قانون انتخابات ریاست جمهوری، گفت: «بسیاری از محدودیت‌هایی که در طرح اصلاح قانون انتخابات ریاست جمهوری آمده، بر اساس رویه قبلی شورای نگهبان مغایر قانون اساسی است. در سال ۸۷ هم مطرح شد و به علت مغایرت با قانون اساسی کنار گذاشته شد. با تلقی رویه شورا در گذشته، این طرح مغایر قانون اساسی شناخته خواهد شد. در طرح جدید مجلس که به‌تازگی مصوب شد، شرایط تحصیلی و مدیریتی خاصی برای کاندیداها در نظر گرفته شده است که با تصویب آن توسط شورای نگهبان، سوژه‌های ناب روزهای ثبت‌نام ریاست جمهوری برای خبرنگاران، امکان نامزدی را نخواهند داشت.

❖ **وحشت رژیم صهیونیستی از توان موشکی ایران/ «عبدالباری عطوان»** تحلیلگر برجسته جهان عرب گفت: «اسرائیل که از پیشرفت‌های خارق‌العاده موشکی ایران به وحشت افتاده، التماس بایدن و اروپایی‌ها را می‌کند تا وارد مذاکرات جدید با ایران شوند و در نهایت آن را از داشتن موشک‌های دقیق و دوربرد محروم کنند».

❖ **حل مشکلات کشور به دست رئیس‌جمهور سپاهی!** «محسن رفیق‌دوست»، فرمانده اسبق سپاه گفت: «آمریکا هم موشک‌هایی که عین‌الأسد را زدیم، ندارد. دنیا عقیده دارد فقط رهبری و سید حسن نصرالله راست می‌گویند. اگر یکی از برادران سپاهی رئیس‌جمهور شود و به حرف رهبری تابع باشد و این موانع را بردارد، یک‌ساله مشکلات کشور حل می‌شود».

❖ **استفاده ابزاری از «عادل» برای دوقطبی سازی کاذب/ یکی از ترفندهای عملیات روانی، «تولید سوژه‌های جنجالی»** با هدف مشغول‌سازی افکار عمومی و انحراف آن‌ها از مسائل اصلی است. این سوژه‌ها باید در فواصل کوتاه‌مدت طراحی شده و قابلیت «دوقطبی سازی» در جامعه را داشته باشد. کنفدراسیون فوتبال آسیا که نهادهی ورزشی و مدعی عدم سیاسی‌کاری است، در اقدامی غیرورزشی و کاملاً سیاسی و البته هم‌راستا با تحریم‌های آمریکا علیه صداوسیما، از حضور گزارشگران آن در قطر ممانعت به عمل آورد و در عوض اجازه گزارش این بازی توسط فردوسی پور را داد. این اتفاق عجیب، با استقبال کم‌نظیر جریان اصلاح‌طلب و دولتی‌ها قرار گرفت تا از این طریق موضوع جدیدی برای مشغول کردن جامعه فراهم شود.

❖ **احکام سیاسی (سؤال ۱۰۵):** وعده و وعیدهای کاذب که کاندیداها می‌دهند، چه حکمی دارد؟ پاسخ: جایز نیست. چراکه دادن وعده‌ای فراتر از اختیار، مصداق یک نوع تقلب است که برخی کاندیداها برای به دست آوردن آرای مردم به آن متوسل می‌شوند، دست به دامن دروغ می‌شوند و تدلیس می‌کنند.

▼ خبر ویژه

جان کری قول داده بود!

«حسن رحیم‌پور ازغدی»، استاد دانشگاه و عضو شورای عالی انقلاب فرهنگی در یادداشتی نوشت: «هنگام انعقاد عقد شرعی «برجام» پس از ۱۵ سال مذاکرات رسمی نیز به افکار عمومی تلقین شد که این یک معاهده محکم بین‌المللی با حضور کدخدایان و امضای همه اعضای شورای امنیت و قدرت‌های اصلی جهان است و منتقدان برجام، همگی کاسبان تحریم و جنگ‌طلبانند و با این پیروزی، باید به دنبال آب و صابون برای شستن روی خود باشند. حیثیت ایالات متحده و ده‌ها وعده اتحادیه اروپا پشتوانه مقدس این قرارداد است و امکان تخلفی نیست. سیاست‌های برجامی، اکثر چرخه‌های اقتصاد را از کار انداخت و نگاه عاجزانه رعیت کدخدا به ناخدایان بدبخت جهان که اقتصاد خودشان در حال فروپاشی است و بالاترین تلفات کرونا در جهان را دارند، عملاً اینجا نیز به گرانی و تورم و نابرابری و فقر افزود؛ و همه این‌ها در حالی بود که «جان کری» قول داده بود. امضای برجام چقدر در فضای اقتصاد و دیپلماسی کشور گشایش آورد؟ همین مقدار که بدانیم در تمام سال‌های اجرای یک طرفه برجام از سوی ایران، هیچ‌گاه تحریمی لغو نشد. بانک‌های بزرگ جهانی تحت فشار اوباما و بایدن، مؤدبانه و هوشمندانه چرخ‌های اقتصاد ایران معتدل و غیرافراطی را (به‌سوی عقب؟) به حرکت در آوردند!».